

ЗАКЛЮЧЕНИЕ И ПРЕПОРЪКИ

Ромите в Европа са една от групите, които в най-голяма степен са жертва на предразсъдъци и дискриминация. В условията на дълбоки социални промени и кризи те стават особено уязвими. В страните от Централна и Източна Европа масовата безработица и бедността засегнаха между две трети и четири пети от домакинства-та им в продължение на близо две десетилетия – по време на целия преход от държавна планова икономика към пазарни отношения.

В България поради различни причини преходът протече особено тежко. Едно цяло поколение роми бе напълно изключено от пазара на труда. Засили се пространствената изолация на общността. На практика в посткомунистическия период тя засегна двойно повече роми (около 80%) и се отрази особено тежко върху възможността им за намиране на работа и върху социализацията на младото поколение. Обособените ромски махали в градовете бързо придобиха облика на гета. Значителна част от институциите ги напуснаха, което затрудни сериозно достъпа на жителите им до здравни, административни и други услуги. Много млади роми отпаднаха от образователната система, което обуслови трудното им включване в икономическия живот на страната дори при благоприятни условия и доведе до предаване на бедността в следващите поколения. Бедността се разпространи масово сред ромите в продължение на две десетилетия, и то много по-дълбоко, отколкото при останалото население. Всичко това доведе до влошаване на достъпа до медицински услуги и на здравния статус на представителите на тази общност. Затова и всички политики, насочени към подобряване на здравния статус и достъпа до медицински услуги на ромите, както и на другите уязвими групи в страната, не могат да се провеждат изолирано и самостоятелно. Необходимо е изработването на синергични политики, насочени към преодоляване на изоставането на ромите в сферата на образование-